

روانشناسی اجتماعی

Social Psychology

گسترش روز افزون روان‌شناسی به‌کار بسته در زمینه‌های مختلف، دریچه‌های پژوهشی جدیدی را گشوده است. بررسی پژوهش‌هایی که به کاربرد روان‌شناسی در زمینه مسائل اجتماعی پوشش می‌دهند، در بر گیرنده طیف وسیعی از نگرانیها و دغدغه‌هاست. بررسی ارتباط بین مفاهیمی مانند کمال‌گرایی، افسردگی و اضطراب؛ سبک‌های زندگی و حرمت خود؛ بازخوردهای گوناگون افراد نسبت به تلفن‌های همراه؛ نقش تقویت در مصرف سیگار و دهها پژوهش دیگر، حاکی از گوناگونی زمینه‌های پژوهشی است که مفاهیم روان‌شناختی را از زاویه اجتماعی واری می‌کند. ارائه این قلمرو با هدف برانگیختن انگیزه دانشجویان و روان‌شناسان ایرانی و آشنایی آنان با ابعاد متنوع پژوهشی صورت گرفته است.

نگاهی مقدماتی به «تنهایی» به‌عنوان واسطه پیوند بین کمال‌گرایی، افسردگی و نشانه‌های اضطراب در دانشجویان: آیا تنها بودن تلاش‌های کمال‌گراها را ناگوارتر می‌کند؟

Chang, E. C., Sanna, L. J., Chang, R., & Bodem, M. R. (2008). A preliminary look at loneliness as a moderator of the link between perfectionism and depressive and anxious symptoms in college students: Does being lonely make perfectionistic strivings more distressing? *Behaviour Research and Therapy*, 46, 877–886.

با یک الگوی تلفیقی مشتعل بر کمال‌گرایی و تنهایی به عنوان پیش‌بینی‌کننده افسردگی و نشانه‌های اضطراب ۳۸۳ دانشجوی آزمایش شدند. افزون بر تأثیر افزایشی مورد انتظار دو پیش‌بینی‌کننده در پیش‌بینی نشانه‌ها، این فرضیه عنوان شد که تنهایی به‌عنوان واسطه بین کمال‌گرایی و نشانه‌هاست. نتایج نشان دادند که کمال‌گرایی جهت یافته به سوی دیگران پیش‌بینی‌کننده نشانه‌های اضطراب و کمال‌گرایی توصیف شده از سوی اجتماع، در عین حال پیش‌بینی‌کننده نشانه‌های افسردگی و اضطراب است. همچنین مشخص شد که تنهایی روایی این پیش‌بینی‌کننده‌ها را افزایش می‌دهد. به هر حال، تعامل کمال‌گرایی - تنهایی موجب افزایش بیشتر قدرت پیش‌بینی افسردگی و نشانه‌های اضطراب شد. این یافته‌ها الگوی کمال‌گرایی وابسته به موقعیت را تأیید کردند. برخی از الزام‌های یافته‌های حاضر مورد بحث قرار گرفتند.

درک تجربه هیجانها به هنگام استفاده از تلفن همراه در مکانهای عمومی: کاربرد اجتماعی تلفن‌های همراه

Turner, M., Love, S., & Howell, M. (2008). Understanding emotions experienced when using a mobile phone in public: The social usability of mobile (cellular) telephones. *Telematics and Informatics*, 25, 201–215.

گسترش روزافزون و مداوم تلفن همراه در جامعه موجب می‌شود تا مراعات آداب و رسوم قابل قبول عموم در استفاده از این تلفن‌ها به‌طور مداوم مورد بازبینی قرار گیرد. به منظور درک انگیزه‌ها و نیازهای متفاوت استفاده‌کنندگان از تلفن همراه و کمک

به گسترش تدابیر مؤثر، در وهله نخست توجه به رفتارهای مرتبط با تلفن افرادی که با تلفن همراه مشکلی ندارند و سپس به آنهایی که با این تلفن‌ها احساس ناراحتی می‌کنند، ضروری است. یک زمینه‌یابی از ۱۸۴ بزرگسال جوان با هدف بررسی ارتباط بین راحتی افراد در تلفن زدن و پاسخ دادن به تلفن در موقعیتهای اجتماعی متفاوت، واکنشهای عاطفی نسبت به استفاده دیگران از تلفن همراه در انتظار عمومی و اینکه چطور چنین عواملی با اسنادهای شخصی و اعتقادهای خاص در مورد رفتار تلفن زدن مرتبط‌اند، صورت گرفت. میزان احساس راحتی به استفاده‌کنندگان از تلفن همراه در هنگام تلفن زدن و پاسخ دادن به آن در موقعیتهای مختلف اجتماعی، متفاوت بود. کسانی که در تلفن زدن بیشتر احساس راحتی می‌کردند، از تلفن زدن دیگران نیز کمتر احساس مزاحمت می‌کردند. سه عامل مهم که سنجشهای استفاده‌کنندگان از تلفن همراه را پیش‌بینی می‌کردند، مشخص شدند: مراعات محدودیتهای عمومی، تمایل به در دسترس بودن و «سودمندی اجتماعی» یا اضطراب مراعات استفاده از تلفن در حضور دیگران. این زمینه‌یابی نشان داد که ویژگیهای شخصی و فردی مانند سن و جنس نیز در برخی از جنبه‌های رفتارهای مرتبط با تلفن مشارکت دارند.

برانگیختگی و نقش پیامد احتمال‌های مرتبط با سیگار کشیدن در میان دانشجویان سیگاری

VanderVeen, J. W., Cohen, L. M., Trotter, D. R. M., & Collins, F. L. Jr. (2008). Impulsivity and the role of smoking-related outcome expectancies among dependent college-aged cigarette smokers. *Addictive Behaviors*, 33, 1006-1011.

در این پژوهش، ارتباط بین رگه برانگیختگی و انتظار در دانشجویان دوره لیسانس، طی ۴۸ ساعت خودداری از مصرف سیگار، آزمایش شد. شرکت‌کنندگان ۴۹ دانشجوی سیگاری بودند که پرسشنامه‌های طراحی شده به منظور ارزشیابی برانگیختگی، وابستگی به نیکوتین و احتمال مصرف سیگار را تکمیل کردند. کاربرد مجموعه‌ای از الگوهای چند سطحی براساس تحلیل زمانی برانگیختگی، وجود تفاوت‌های معنادار [$F(2,94) = 3/19$ $Pb0/05$] در تقویت مثبت انتظارات را نشان داد بدون آنکه در تقویت منفی [$F(2,94) = 0/49$ و $P = 0/61$] تفاوت‌ها معنادار باشند. تحلیل‌های کجی ساده مشخص کردند که تشدید رگه برانگیختگی پیش‌بینی‌کننده تقویت مثبت انتظارات پس از ۴۸ ساعت خودداری از مصرف سیگار بود. مع‌هذا، سطح برانگیختگی، با تغییرات تقویت منفی انتظارات مرتبط نبود. نتایج نشان دادند که در خلال دوره خودداری از مصرف، دانشجویانی که رگه برانگیختگی در آنها بالاتر بود، به علت باورهای قویتر در باره آثار مثبت کشیدن یک سیگار، در معرض خطر بیشتری برای از سرگیری سیگار قرار داشتند. این یافته‌ها اهمیت درک تعامل شخصیتی و شناختی را در کمک به جوانانی که امید ترک این رفتار مخاطره‌انگیز را دارند، برجسته می‌سازند.

ترجمه زهره صیادپور